

Saue noorte arengukonverentsiks valmis videofilm

Neljapäeval, 12. veebruaril oli Saue koolimaja aula rahvast täis, sest toimus Saue Noortekeskuse ja Saue Gümnaasiumi ühisüritusena Saue noorte arengu- ja hariduspäeva konverents „Kujundan ise oma kadulinna tulevikku“. Sissejuhatust tehes ütles noortekeskuse juhataja Erna Gerndorf, et pärast eelmise aasta Saue arengukonverentsi tekkis keskuses kooskäivatele noortel ambitsioonikas mõte öelda ka oma sõna kaasa Saue arengus. Tulemust saigi näha ja kuulda konverentsil. Lisaks linnakujunduslikele ideedele valmis projekti raames videofilm „Kümneaastane Saue“, mille esilinastus toimuski konverentsil. Filmi autorid on Maria Liiv, Heleni Post ja Liina Väin koostöös noortekeskuse Kullo juhendajatega.

Kriitilise ja tähelepanuväärse ettekande abituriumi esseede põhjal tegi Raido Pikkar. „Saue - visioon aastast 2013“ näitas Saue Gümnaasiumi lõpuklassi teravat vaadet Saue arengupeetustele ja -võimalustele. Raido kirjutab: „Rõhutan sõna klass, sest tegemist oli siiski ühistööga ning kuigi minu kirjatöö oli kindlasti üks ettekande

alustalasid, väärivad kiitust kogu 12.a esseistid. Ettekande koostamisel oli suuresti abi ka meie õpetaja Mart Tambergi aktiivsusest ning juhustest, sest kõik esseed oli vaja summeerida ja koondada. Samas tooksin välja meie ettekande kriitilisuse põhjuse - selleks et kutsuda esile muutusi, tuleb öelda välja kõik ja otse, mitte oma mõtteid pehmendades ja vaos hoides - sellest juhindusid kõik kirjutajad ning sellega loodame tuua vastavad probleemid esile edasise diskussiooni tarvis linnaisade ja Saue linna elanike vahel.“

Saue Gümnaasiumi 9.b klassi õpilase Helen Saare ettekanne valmis projekti „Kujundan ise oma tulevikku“ käigus läbi viidud väitlus- ja esinemiskunsti rühmatöö tulemitest. Noored töid välja neile Saue argielus silma hakanud probleemide ja pakkusid ka omapoolseid lahendusi. Rühmatöös osalenuid häirivad laamendavad noortekambad, looduse reostus, mõnuainete kättesaadavus, ürituste ja sportimisvõimaluste vähesus ning veekogu puudumine Saue. Lahendustena pakkusid nad võimalust, et noored

Noorte arengukonverentsi vastu oli huvi suur ja saal rahvast täis. Konverentsiks valminud videofili „Kümneaastane Saue“ autorid Heleni Post (esireas paremalt), Maria Liiv ja Liina Väin esilinastuse järel on Saue koolimaja aulas tulemusena rahul.

red võiksid ise üritusi korraldada ja juhendajate ning raha toel spordirajatisi nagu tammiku jooksu- ja suusaradu ehitada. Samuti soovivad nad uut noortekeskust, noortehoove ning endist Rema 1000 hoonet noorteklubiks skatepargiga. Linna ürituste paletti elavdaks, kui kõlakotta kutsutaks suvetuuritajaid.

Konverentsi lõpetades ütles Erna Gerndorf tänusõnu paljudele. Muuhulgas tõi ta esile linnaarengut käsitletud noorteprojekti ühe juhendaja ettevõtte Hendrikson &

Co linnaplaneerija Pille Metspalu analüüsivat ettekannet. Tore oli, et projekti olid kaasatud oma joonistustega ka lasteaiälapsed ning makette valmistasid nii algkooliealised kui suuremad. Projekti raames on konverentsi materjalide tutvustamiseks kavas Saue Sõnaga koostöös välja anda noorte erileht, kuid Saue raamatukogus on üleval projekti käigus noorte endi poolt valmistatud maketid.

Saue Sõna

Sauelane Heino-Eugeni Reigo saab presidendilt Kotkaristi

Heino-Eugeni Reigo 1942. aastal.

Kotkarist antakse sõjaliste ja riigikaitseliste teenete tunnustamiseks.

Heino-Eugeni Reigo oli 1941. aastal 19aastane Tartu noormees,

kui elu tõi võimaluse teha ise midagi selleks, et terve aasta vältel oma tõelist palet näidanud nõukogude võimust Eesti pinnal vabandada. Esialgse omakaitse rühma liikmena ühines Reigo Saksa vägedega ja tegi kaasa kogu Eesti vabastamise tee alates kodulinnast Tartust läbi Tallina Saare- ja Hiiumaani. 1942. aastast jätkus tema tegevus Eesti Leegioni ja Narva pataljoni koosseisus ning läbi Bad-Tölzi sõjakooli Sinimägedeni välja, kus saadud vigastused katkestasid tema sõjatee. 1945. aastal määrati Reigole eelkirjeldatud tegevuse eest 10 aastat sunnitööd

erinevates Siberi laagrites. Eestise naasnuna võis ta esialgu elada linnadest vähemalt 50 km kaugusel, samuti ei lastud tal peale isikliku ankeedi täitmist kõrgkooli pääseda. Kuid 1957. aastast õnnestus tal hakata Sauele oma kodu rajama ning sellest ajast alates on ta Sauega seotud.

Heino-Eugeni Reigo elu ja maailmavaadet on kujundanud 1930ndate aastate isamaaline kasvatus ja Vabadussõja järelkaja. Ta on oma silmaga näinud ja omal nahal tundnud nõukogude okupatsiooni ilminguid selle algusest kuni agoonianini välja. Ta ei tahaks mingil juhul millegi samaväär-

se kordumist, nagu mõned tema põlvkonnakaaslased on aeg-ajalt märku andnud, ning püüab oma kesiste võimaluste juures alati ise hakkama saada ja ise oma elu kujundada. Samas soovib ta, et iga eestlane hoiaks omal viisil ja oma võimalustega eestlust, et see ei pihestuks Euroopa ja amerikaniseerimise tuultes.

Reigo on Vabadusvõitlejate Tallinna ühenduse Saue grupi liige. Varasematel aastatel on sauelastest ühenduse liikmetest presidendi teenetemärgiga autasustatud Harri Pool, Artur Sild ja Otto Silm.

Aili Mölder

Head sauelased! Õnnitleme Eesti Vabariigi 86. aastapäeva puhul!
Saue Linnavolikogu Saue Linnavalitusus

Toimetaja veerg

Aastapäevaõnnitlused

Toimetus tervitab ka omalt poolt kõiki kaaslinnulasi Eesti Vabariigi 86. aastapäeva puhul ja soovib kõike head pidupäevaks. Tore on see, et Saue linnal on omad väikesed ja kodused traditsioonid riigi sünnipäeva tähistamiseks. Aastapäeva eelõhtul toimub pidulik kontsert-aktus koolimaja aulas, kus linnale osutatud teenete eest antakse üle Saue linna teenetemärgi kavaleridele aumärk ja tunnistus. Saue Vabakirikus on igal aastal toimunud kontsert-jumalateenistus, millele järgneb pärja panek vabadusvõitlejate mälestuskivi juures. Nii on riigi sünnipäeval kavandatud ka sel aastal. Hea on see, et traditsioonid ka täienevad. Kaitseliit on koondanud ikka Eestimaa paremaid mehi vabadusvõitluses. Sel aastal toob Kaitseliidu Saue kompanii oma mehed Tallinnas toimuvalt paraadilt Sauele ja seejärel korraldab lipnik Jüri Pääsuke esmakordselt Saue ajaloo oma kompaniiga piduliku jalutuskäigu. Marsruudi leiab huviline tagakaanel olevast teatist. Pidulik jalutuskäik sõjameeste keeles tähendab liikumist kolonnist rivisammul mööda tänavaid. Võib arvata, et Kaitsejõudude paraadilt tulles on meestel hea käigurütm sees ja sauelastele pakub see silmailu ja rõõmu oma Saue mees-teenegemise argisest hoopis teises olekus.

Eesti iseseisvuspäev on uhke päev, mis on täis hingeliigutavaid üritusi. Algab ju kõik sinimust-valge heiskamisega Pika Hermani torni. Seda on alati rõõm vaadata ja samas teen mõttes tagasikäigu aega, mil seisn sealsamas Toompea jalamil ja vaatasin, kuidas meie rahvuslipp esmakordselt lipumasti tõmmati. Täna on rahvuslipp igal pool Eestis au sees, kuid paraku oli poole sajandi pikkune periood, mil sini-must-valgest ei tohtinud mõeldagi. Kas on võimalik kuidagi hinnata kahju, mida sisuline okupatsioon Eesti riigile tegi. Millega mööda oma riigi majanduse ja vaimuelu taset ning jätkusuutlikkust? Ühelt poolt on selleks mitmeid statistilisi võimalusi, kuid on ka lihtne kaemuslik võrdlus naabritega, näiteks Soome Vabariigiga. Meil on hõimurahvaga enne II maailmasõda olnud sarnane saatust. Naabrite pealt aga võime kaudselt hinnata, milline oleks Saue pale olnud siis, kui oleksime olnud kogu aeg peremehed omal maal. Õeldakse aga, et kahtsemisega pole mõtet kahju kahekordistada.

Täna tuleb rõõmu tunda saavutatust. Meie sisemajanduse koguprodukt SKP kasvas eelmisel aastal enam kui 5%. Eesti riigi ja välispoliitika juhtide töö on kandnud vilja Euroopaga integreerumise suunal. Alates maikuust on Eesti Euroopa Liidu täieõiguslik liige. Euroopa riikide sadamates või lennujaamades saab iga Eesti kodanik rahumeeli minna passikontrolli väravasse kirjaga *EU nations*. Eesti kaitsevõime on väikeriigi jaoks viidud maailmatasemele, mis päädib Eesti jaoks ühinemisega Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni ehk NATOga tõenäoliselt liitumisprotokollide üleandmisega selle aasta aprillis. Asi läheb, riik areneb. Eestlastele omase jonniga ei jää me enne saavutatuga rahule ja pingutame edasi senikaua, kuni oleme sisuliselt saavutanud nende organisatsioonide teiste liikmetega samasuguse elatustaseme. Samas võime aga oma partneritele olla juba praegu eeskujuks näiteks kaitsetahte või majandusvabaduse poolest. Nõnda siis rõõmsat tuju, tervist ja õnne meie peredele ning vaimuauksust uute asjade eluviimiseks!

Juhan Hindov

Saue laululaps 2004

Lauluvõistlus "Saue laululaps 2004" toimub s.a 12. märtsil kell 11.00-18.00 ja lõppkontsert 14. märtsil kell 12.00 Saue kooli saalis. Laulukonkursi korraldavad Saue huvikeskus ja naiselts. Osaleda võivad kõik Saue linna elanike registris olevad lapsed. Vanusegrupid: 3-4 aastased; 5-7 aastased; 8-9 aastased; 10-11 aastased; 12-13 aastased; 14-15 aastased; 16-18 aastased. Lauluvõistlusel arvestatakse lapse vanust seisuga 31. detsember 2003.

Iga võistleja esitab kaks erineva iseloomuga laulu, millest üks peab olema eesti keeles. Lauljaid hindab 3-liikmeline professionaalne

žürii. Kõik osalejad saavad tänukirja ja maiustuse. Iga vanuserühma kolmele paremale tüdrukule ja poisile antakse auhinnad. Žürii valib igast vanusegrupist kaks lauljat konkursile "Harjumaa laululaps 2004", mis toimub 17.-18. aprillil Aruküla Rahvamajas. **Saue linna lauluvõistlusele palume registreerida kirjalikult hiljemalt 5. märtsiks Saue Huvikeskuses ruumis 124.** Info telefonidel 659 5009, 52 34 339

Sirje Luberg
Saue Huvikeskuse juhataja

Saue suusatajad väikelinnade talimängudel kolmandad

14. veebruaril Põlvas toimunud Eesti väikelinnade talimängudel saavutas meie teatesuusatamise võistkond koosseisus Terje Odamus, Anti Kauk, Carolin Kressa ja Tambet Pikkor III koha. Meeste arvestuses tuli I kohale Tambet Pikkor. Üldkokkuvõttes jäid meie suusatajad - Tambet ja Rauno Pikkor, Carmen ja Carolin Kressa, Terje ja Tõnu Odamus, Anti Kauk ning Kristin Põld - Otepää ja Tamsalu järel kolmandaks. Kuuenda koha sai Saue Võrkpalliklubi naiskond: Kersti Pender, Sirje Lill, Urve Överus, Riina Simanson, Raili Ruusojä, Külli Vassus, Sirje Rähmonen ja Marju Aadli. Viienda koha sai Saue Korvpalliklubi võistkond koosseisus Kristo Kokk, Jaa-

nus Kormik, Viljar Lilleväli, Riho Johanson, Peeter Pukk, Lauri Tarlap, Henri Toom ja Rene Viljaste. Kokku osales talimängudel 14 väikelinna. Täname meie sportlasi tubli esinemise eest!

Saue Sõna

Meeste arvestuses tuli suusatamises esikohale Tambet Pikkor, kelle erialaks on enamasti kahevõistlus.

Suure-Jaani rahvas tuli Sautet kaema

Neljapäeval, 12. veebruaril oli Saue Linnavalitsuses külas Suure-Jaani linna ning valla ühisesindus. Linnapea Jaan Moks tervitas Suure-Jaani vallavanemat Maie Käba, kellega ühes oli valla noorsoo- ja sporditöö spetsialist Mati Adamson. Suure-Jaani linna esindasid kultuurimaja kunstiline juht Anneli Kundla ja Suure-Jaani Gümnaasiumi õpilasomavalitsuse president Janely Leemets. Kohivtassi taga võeti jutuks ikka kohalikele omavalitsustele omane ühine probleem – eelarve ja kuidas raha laekub. Suure-Jaani vallal pole veel 2004. aasta eelarve kinnitatud, millega Saue linn on juba hakkama saanud. Siit hargnesid jutud edasi sotsiaaltöö ja kultuuriprobleemide juurde. Suure-

jaanilased olid Sautel vastukülaskäigul, sest Saue noori võõrustati mõni aeg tagasi, kui käidi mulgimaalaste kogemusi kaemas noorte ja linnaplaneerijate koostöö osas. Nüüd olid Suure-Jaani esindajad Sautel eelkõige seoses noorteprojekti "Kujundan ise oma kodulinna tulevikku" konverentsiga. Suure-Jaani linn ja vald teevad kõikides valdkondades koostööd, neil on tihe koostööpartner ka Olustvere vald. Koostöö on tihedam kui Saue linna ja valla ühistegevus, mida võib heatasemeliseks pidada eelkõige projekteerimise valdkonnas.

Saue Sõna

Tuludeklaratsioonide esitamine

Füüsilise isiku tuludeklaratsioone saab esitada 31. märtsini. Sel aastal tuleb Maksuameti esindaja Saue Linnavalitsusse tuludeklaratsioonid vastu võtma alates 8. märtsist. Vastuvõtuajad pole veel teada, kuid avaldame need 6. märtsi lehes ja Saue linna veebilehel www.saue.ee. Füüsilised isikud saavad 2003. a tulused deklareerida pabervormil ja 15. veebruarist ka e-maksuametis.

1. veebruarist on senise Harju Maksuameti, Tallinna Juriidiliste Isikute Maksuameti ja Tallinna Füüsiliste isikute Maksuameti baasil

moodustatud Maksu- ja Tolliameti Põhja maksumeeskuse juriidilise asukohaga Endla 8, Tallinn. Nii juriidilisi kui füüsilisi isikuid teenindatakse kolmes teenindusbüroos: aadressil Endla 8, infotelefon 6934200, aadressil Kotzebue 14, infotelefon 6934410 ja aadressil Endla 15, infotelefon 6267500.

Deklareerimisel saab abi ka infotelefonilt 1811, mis töötab argipäeviti kell 7.00 - 21.00.

Saue Sõna

Tallinna ühistranspordi soodustusest sauelastele

Tulles vastu elanike soovidele leppis Saue linn Tallinna linnaga kokku, et ID-kaardiga Saue elanikeregistrisse kantud inimesed saavad 2004. aasta lõpuni tallinlastega võrdse hinnaga Tallinna ühistranspordi perioodikaarte osta, mis tähendab tegelikult virtuaalset makse- ja kontrollisüsteemi. Paberkaardil säilivad ainult üksikpiletid. Sõidu hind jääb hetkel muutmata. Perioodikaardi muretsemiseks on ID-kaarti vaja alates 1. märtsist. Kui ostate 90 päeva kaardi enne 1. märtsi, kehtib see kõigile soovijaile võrdse hinnaga kolm kuud. Kui on vaja ka edaspidi Tallinna perioodikaarti kasutada ja teil pole ID-kaarti, siis jõuate selle vahepeal

soetada. Sel juhul kehtivad teile 2004. aasta lõpuni tallinlastega võrdsed ühistranspordi soodustused.

ID-kaarti saab taotleda nii Saue Linnavalitsuses, Kodakondsus- ja Migratsiooni ameti Harjumaa osakonnas kui posti teel. Saue Linnavalitsuse registripidaja võtab vastu esmaspäeviti kell 9.00-12.00 ja 15-18 ning neljapäeviti kell 9.00-12.00 ja 14.00-17.00. Kaasa on vaja võtta isikut tõendav dokument ja 1 värvifoto 40x50 mm. Isikutunnistuse ehk ID-kaardi riigilõivu 150.- (soodushind 25.-), reisidokumendi ehk passi riigilõivu 150.- (soodushind 75.-) või mõlemaid koos 250 krooni (soodushind

100.-) saab maksta ka Saue Linnavalitsusse.

Kui te muretsete endale perioodikaardi enne 1. märtsi, oleks hea kui teavitaksite sellest Saue Linnavalitsust telefonil 6790170 või meilil saue@saue.ee. Hea, kui märgiksite juurde, kas olete õpilane, üliõpilane, töötaja või töötav pensionär. Kui te aga olete tallinlane ja kasutate Saue liine 190, 190a ja 191, võiksite sellest teada anda samal telefonil ja meilil. Need andmed aitavad Saue linna juhte edaspidiste lepingute sõlmimisel ja sauelaste soodustuste säilitamisel.

Saue Linnavalitsus

Linnavolikogu kinnitas arengukava, eelarve ja teenetemärgi saajad

Saue Linnavolikogu 19. istung toimus 29. jaanuaril ja päevakorras olid järgmised küsimused:

1. Saue linna arengukava 2004-2013 kinnitamine III lugemine.

Otsustati vastu võtta **määrus nr 29** (poolt 13, erapooletu 1, ei hääletanud 1).

2. Saue linna 2004. aasta eelarve kinnitamine III lugemine.

Otsustati vastu võtta **määrus nr 30** (poolt 10, erapooletuid 4, 1 ei hääletanud).

3. Sotsiaaleluruumiks tunnistamine.

Sotsiaaleluruumiks tunnistati ühetoaline eluruum Tule 7-24.

Otsustati vastu võtta **otsus nr 95** (poolt 14, erapooletu 1).

4. Vara peremehetuks tunnistamine.

Peremehetuks tunnistati Sauepargi tänaval endiste reoveepuhastite hoone ja settetiigid.

Otsustati ühehäälselt vastu võtta **otsus nr 96**.

5. Lisatasu maksmine teenistusaastate eest.

Otsustati vastu võtta **otsus nr 97** (poolt 13, erapooletuid 2).

6. Audiitori määramine.

Eelarve täitmise aruannet määrati auditeerima KRM Audit OÜ audiitor Marika Tani.

Otsustati vastu võtta **otsus nr 98** (poolt 14, erapooletu 1).

7. Saue linna teenetemärgiga autasustamine.

Otsustati vastu võtta **otsus nr 99** (poolt 12, ei hääletanud 3).

8. Info

Lugeja kirjutab:

Tere.

Minu arust on Sauele valgusfoor Olerexi ristmikule igati vajalik. Olen mõelnud sellele aastaid, kuna minu lapsed kasutavad seda ristmikku iga päev mitmeid kordi.

Selle ristmiku ületamine nõuab täiskasvanultki suurt tähelepanu. See ei ole ohtlik niivõrd autoga liiklejale kui jalakäijale. Jalakäija jääb vähem nähtavaks autode taustal. Väga raske on lapsel seda ristmikku ületada. Kuna vahet autode voorule ei teki, peab ta igal juhul ületama ristmiku väga kainelt vaadates, nii mitmelgi korral peab ta ristmiku ületamise lõpetama

Hea sauelane.

Tuli talv ka meie linna. Kattis kõik mis katta andis imevalge ja pehme lumega. Kange tahtmine oli lihtsalt jalutama minna. Ei saanudki kuigi kaua kõndida, kui sellesama suure valguse ja kauniduse peal ilutses suur uhke koerast maha jäänud hunnik. Üsna varsti teine ja nii ikka edasi. Osa hunnikuid oli lumesahk laiali ajanud ja pidi olema üsna ettevaatlik, et mitte sisse astuda ja seda jalgadega oma koju kanda. Kõige puhtam oli see plats, kus on ette nähtud koertega jalutamas käia.

Kallis sauelasest koerapidaja! Peale suure armastuse oma lemmiklooma vastu püüa lugu

ma joostes. SEE ON OHTLIK! Ohtlik ka see pärast, et Keila poolt tulev autodevoor ei ole kaugelt nähtav, see jääb kurvi taha, samuti on viaduktilt ja Tallinna poolt tulevad autod nähtavad küllalt lähedalt.

Harju Teedevalitsuse põhjendus ei olnud eriti veenev. Usun, et siinkohal on abiks statistika selle kohta mitmeid kordi on inimesed sellel ristmikul liiklusõnnetusse sattunud. Olen ise näinud kahte liiklusõnnetust.

Lugupidamisega
Leela Kuldmaa

pidada ka kaasanimestest. Ära lase oma koera pärast kaaslinlaste silmailu ära rikkuda. Kas tõesti on nii raske taskus kanda plastkotikest ja kogu see kraam ära korjata ja prügikasti visata? Kas tõesti on kergem, kui koer parajasti kükitab, ka endal piinlikkusest pea kõrvale pöörata ja siis kiiresti ära minna? Kas te teate ka, et rihma otsas oleva koeral on ka endal piinlik? Aga tema sõltub peremehest. Kallid kaaslinlasted, hoiame oma kodukoha puhtana. Me kõik soovime end siin hästi tunda, ka koerad.

Teie E.K.

BUSSILIIN NR 217

TALLINN-SAUE-KEILA-SAUE-TALLINN SÕIDUPLAAN

Kehtib alates 18. detsembrist 2003.

Liini teenindab AS Samat.

Keila	Saue*	Tallinn	Saue*	Keila
7.15	7.30	8.15	8.40	9.15
9.15	9.30	10.15	10.40	11.15
11.15	11.30	12.15	12.40	13.15
13.15	13.30	14.15	14.40	15.15
15.15	15.30	16.15	16.40	17.15
17.15	17.30	18.15	18.40	19.15
19.15	19.30	20.15	20.40	21.15
21.15	21.30	22.15	22.40	23.15
23.15	23.30	lõpp		

* - Saue Linnavalitsus (Tule tn.)

Liin ei ole käigus pühapäevadel ja riiklikel pühadel

Liini marsruut:

Keila-Saue mnt., Tõkke tn., Tule tn., Pärnu mnt., Vabaduse pst., Teatri v. Sõitjate sisenemine ja väljumine liinil toimub sõitjate soovil vahepeatusi määramata.

Kvaliteedil on seos majandusliku efektiivsusega

2002. aastal registreeriti kommunistlikus Hiinas ligi 80 000 kasuliku mudelit. See tähendab, et 1,3miljardilise rahvaarvust on statistiliselt iga 16250. Hiina elanik esitanud vastava taotluse. 2002. aasta 1. jaanuari seisuga oli Eesti rahvaarv põllumajandusministeeriumi andmetel 1,361 miljonit, mis teeb Eestis leiutajaks vaid iga 59174-nda inimese. Suhtarvuna leiame, et Hiina insenerid on meie omadest 3,6 korda aktiivsemad. Millest see tuleneb ja kas sellel on ka kvaliteeditehniline selgitus? W. Edwards Deming ütleb, et teadmist ei saa installeerida, seda saab omandada vastaval teel – õppides ning pidevas õppeprotsessis. Kui ettevõtte sooritavad kvaliteediauhindadele kandideerimiseks enesehindamisi, siis lähtudes *kaizen*'ist (ehk väikestest muutustest paremus suunas iga päev) peaks seda tegema iga indiviid ka omaette. Kõik muutused algavad ju meist endast. Idamaade filosoofia ning traditsioonid on *kaizen*'i kui ühe väärt kvaliteeditehnilise meetodi tekkepõhjuseks, koondades sellega jaapanlaste poolt austatud põhiväärtusi: harmooniat ja täpsust. 20. sajandi teisel poolel mõõduid neetsamad tõusva päikesema inimesed kodumaiste teadusarendajate toel (Taguchi, Ishikawa, Akao jt) kõigest maailma riikidest saades nii absoluutseks liidriks kvaliteedi alal.

Mis on sellel kõigel seost majandusliku efektiivsusega? Kui ettevõtte X majandusaasta aruandes seisab, et firma käive oli lõppenud aastal n miljonit krooni, siis selleks, et järgmisel aastal saavutada $n+100$ miljoni piiri, tuleb sisse viia olulisi muudatusi. Siin ei piisa vaid „seitsmest surmahaigusest“ mõõdamisest ega vältimiskulude vähendamisest. Saavutamaks kvaliteeti mistahes suurusega ettevõttes või organisatsioonis, peab juhtkond endale teadvustama eeskätt termini „tootevastutus“ tähendust ja panustama kvaliteedijuhtimisse. Siin tulevad mängu 6-sigma meetod, realistliku tootetsükli üleskirjutamine ning lõpetades Deming'i 14 punkti programmi nr 9 järgi lõhkuda kõik osakondadevahelised barjäärid. Samuti pole *kaizen* tegelikult mingi meetod, vaid pigem eluviis, mida ei saa niisama päeva-pealt üle võtta – see tuleb mentaliteedi revolutsiooniga. Vaimsus ja

inimestele orienteeritus on just täpselt see, mille poolest Jaapani konkurendid meie Euroopa omadest eespool on. Suurte dominantsete ettevõtete puhul on kasutatavad meetodid tõesti kattuvad, kuid ärgem unustagem, et ca 94% kõigist ettevõtetest on väike- või keskmise suurusega firmad, kelle puhul on Uue ja Vana Maailma vahelised kvaliteediohje meetodite erinevused eriti väljapaistvad, kuna toodang on väliskeskonnast igapäevaselt dünaamiliselt sõltuv.

Rääkides toodete kvaliteedist, unustatakse tihti peale analüüsida teenuste kvaliteeti. Prioriteetne ning aktuaalne teema on teenuste kohta pealt teadagi rahva kui kõrgeima võimukandja esindajate võimu teostamise kvaliteedi hindamine. Võtame vaatluse alla väiksema kohaliku omavalitsuse (KOV). KOVi majandusliku tegevuse aluseks on eelarve, mille kvaliteedi hindajaks on nii volikogu kui ka rahvas, kusjuures „mistahes kaks inimest peavad tähtsaks erinevaid asju“ (W.E. Deming). Linnades ja valdades alustatakse tuleva aasta eelarve koostamise protsessiga pihta üldjuhul parasjagu käesoleva aasta teisel poolel. Vaid mürdosa omavalitsustest on võtnud kvaliteedijuhtimist tõsiselt ning proovinud üles joonistada tema haldusalas toimuvate protsesside käike. Selleks, et näiteks KOVi eelarve koostamisel saaks iga ametnik ja asjahuvilisest maksumaksja infot, missuguses etapis protsess parasjagu on, peab üles joonistama koostamise protsessi. Kõik peaks seal kirjas olema, alates KOVi eelarve seadusest, kelle poolt koostatud ning kelle poolt see vastu võetakse. Nii saab tõsta koostaja töö efektiivsust, kodanike teadlikkust ja rahulolu ning ka kriitika kvaliteeti. Kui kõik erinevad teadaolevad protsessid saavad oma kuju, oleks loogiline välja anda teemakohane käsiraamat, mida saaks kasutada nii argipäevatöö täpselt teostamiseks kui tavakodaniku eneseteadlikkuse tõstmiseks. Kokkuvõttes oleks Eesti Vabariigis jaoks hea, kui kõik omavalitsused jõuaksid koostada oma haldusalas toimuvate protsesside käsiraamatu. Majandusliku efektiivsuse tõusu indikaatoriks oleks sel juhul juba rahvas, mitte lühiajalisi kvantitatiivseid väärtusi loetlev ametnik.

Väikelinnadest keerulisemate ülesannete ees seisavad tõelised maailmaettevõtted, kus töötajate arv ületab kordades mõne väikelinna elanike arvu. Üheks heaks näiteks on siin suurkorporatsioon Boeing, kus ühes tehases on 30000 töötajat (kokku on Boeing'ul üle maailma 156 000 töötajat) ning hõlmab enda alla meeletult suure maa-ala. Selles süsteemis liikudes võib iga töötaja reguleerimata tegevus viia vigade tekkeni ja nende suuruse kasvu ahelreaktsioonini. Tulemuseks on oht kogu tootmisprotsess seisata või veel hullem – tekitada seeläbi töökatastroof toodangu kasutamisel. Boeingu ühte tehast varustab 24 tunni jooksul 15000 koostööpartnerit 81 erinevast riigist komponentide ja infrastruktuuri varuosade ning teenustega. Seda masinavärki on raske ette kujutada ilma järjepideva ning läbimõeldud kvaliteedijuhtimis-süsteemideta. Lennunduse riskifaktorit arvestades peab ettevõtte tagama lennukikere säärase koostamise, et ka kõige suurem vahe kahe kere välispleki vahel poleks üle veerandi USA viiesendise paksusest. Struktureerimata infovahetuse ja -süsteemi korral jookseks ööpäevas 8 miljonit e-maili vahetav Boeing'u võrk automaatselt kokku. See on tippkvaliteet.

Ei, ma ei taha rääkida Euroopa Liidu standardite ning nõuete erinevusest USA või Jaapani kvaliteedisüsteemist. Nagu Hiina mürikidel baseeruvad homoöpaatia meditsiiniski püüaksime vaadelda ka kvaliteedijuhtimisel hoopis allikaid, mitte resultate, nagu Lääne meditsiin seda teeb. Innovaatiivne leidurite-inseneride töögrupp, kes genereerib ideid rohkem, kui tavainimene vastu suudab võtta, on tootmisprotsessist mitmeid tsükleid ees. Arendusvaldkonnas on tavaline seegi, et mõne toote väljastamine planeeritakse 5-10 aastat ette. Näiteks Boeingu inseneridel on valmimas uue põlvkonna reisilennuk 7E7, mille esimest teeninduslennu planeeritakse alles 2008. aastaks. „Ajad ees olemine“ võimaldab reaajas toimuva toomise kontrolli protsessiohje kõrvalt tegeleda visionääri tegevusega, vaadeldes tulevast projekti näiteks Garvini kvaliteedimääramispunktide järgi, tehes võimalikke prognoose, mudeleid ja la-

Rainer Šternfeld

borikateid. Sellise taseme saavutamise nõuab range *kaizen*'i järgimist, viies tootmise „hästi“ tasemelt „perfektselt“: teha paremini, kui on spetsifikatsioonides nõutud ning mis kõige tähtsam – panna enim rõhku kavandamisele ja planeerimisele läbi kollektiivse mõtlemise. Need näitajad ning analüüsid ongi vaid selleks, et vähendada kulusid, tõsta toodete või teenuste kvaliteeti, muuta tootmine või teenuse osutamine efektiivsemaks ja kliendikesemaks. Kõige lõpuks on rahul nii klient, töötajad, omanikud kui kaugemale vaadates ka riigiinstantsid.

Jane Ellis Hopkins sõnas juba 19. sajandil: „Geniaalsus on piiritu võime vaeva näha“. Siit saab paralleele tõmmata jaapanlaste tööviisega, kus puhatakse tegelikult vaid kaks päeva kuus, samas üle pingutamata. TQM, QFD, PAF, ohjekaardid, 6 sigma jpt süsteemide kodustamisega on saavutatud individuaalne majanduslik rahulolu, olles jõudnud isegi niivõrd radikaalse käitumiseni, kus uue televiisori vahetuseks viisatakse vana hiigelsuur plasmateeler lihtsalt prügimäele või markantsematest näidetest ostetakse koju WC-pott, mis sooritab reaajas analüüsi ning väljastab kasutajale andmed. Võtab muhelema? Tõesti, Eestis on asjad sellest veel kaugel ning niikaua, kuni aastast registreeritakse alla viie uue patendi, pole meil säärasele unenägudele veel õigustki. Eelkõige peaks iga ettevõtja panustama oma tootmisprotsessi kvaliteedijuhtimisse. Tuleb ükskord uus mõtteviis, tulevad ka tulemused.

Rainer Šternfeld

PR Firmareklaam on valgusreklaamide tootja

"Töö on pingeline. Lisaks toodete heale kvaliteedile on klientide usalduse võitmiseks ja säilitamiseks vajalik täpsus antud lubadustest kinnipidamisel," selgitab Saue ettevõtte PR Firmareklaam omanik Raivo Ojapõld oma äripõhimõtteid. Ta lisab, et Tule tänava alguses asuvas ettevõtte tootmis-hallis valitseb ruumipuudus hetkel vaid ilmataadi tahtel. Paigaldamist ootab kilesse pakitud valmistoodang. Nimelt segas hiljutine torm Viru hotellile suurte neonreklaamide kinnitamist. Reklaami paigaldamist oleks tulnud teha 74 meetri kõrgusel, kuid tugev tuul takistas tööd. Täna on see ränkaskatsumus selja taga ja ettevõtte üks suurkliente Sokos Hotell Viru on oma tulikirjad külge saanud.

Valgustähed, valguskastid, neonkirjad ja kleebisreklaamid on PR Firmareklaami põhitoodang. 1991. aastal loodud ettevõtte tegeles algul reklaamide vahendusega Soomest. Ühel hetkel muid asju toimetades ja linnas ringi sõites sai firmaomanikele selgeks, et linn on pime ja ilusam oleks see tulede säras. Nõnda küpseski äriidee hakata tegelema valgusreklaamide tööstusliku tootmisega. 1992. aastal käis Ojapõld ise reklaamivalmistamist Soomes õppimas. Kontaktid tekkisid Tampere firmaga Neon Point, kes on siiani jäänud Saue reklaamifirma äripartneriks. Heade sidemete tulemusena Soome reklaamifirmadega on PR Firmareklaam ka Soome Valgusreklaami Liidu kuulajaliige,

kust Raivo Ojapõllu sõnul saadakse värsket teavet valgusreklaami arengu kohta maailmas.

Oma tehasehoone andis arengutõuke

PR Firmareklaam on üks Saue perefirmaidest. Lisaks pereisale on PR Firmareklaamis tööl pojad Mart tootmisjuhina ja Risto kvaliteedijuhina. Töötajaid on firmas kokku 14 ja ainult kaks neist ei ole sauelased. Väikelinna patrioodina peab Raivo Ojapõld kohalikku tööhõivet oluliseks. Nii nagu mitmed teised Saue ettevõtted, tehakse äri kunagi õpitud oskustega, Raivo Ojapõllu puhul on need teadmised automaatika ja telemehaanika seadmete tundmisest. Neon- või argoongaasiga täidetud gaaslahenduslampidest tulikirjade puhul on oluline tunda reklaamkirjade taha peidetud kõrgepinge seadmeid ja muid elektriosi. Üheksakümnendate alguses tegutses PR Firmareklaam Mähe aianidi territooriumil, 1999. aastal aga valmis Sauele oma tootmishoone, kus suures tootmis-hallis on tööpinda enam kui 600 ruutmeetrit. Kõrvalasuvates kujundustöökajas ning reklaamkirjade jaoks neonitorude painutamistöökojas on veel lisaks sadakond ruutmeetrit tootmispinda. Mõistagi on majas kaasaegsed olmeruumid ja meeldiv kontor.

Püsiv kvaliteet loob usalduse toote vastu

Ettevõtte põhiline tootmistehnoloogia on alumiiniumplekist painutatud reklaamkastide valmistamine keevitamise või neetmise

teel. Valmis reklaamide korpused varustatakse vastavate elektriseadmetega ning lisatakse valgustuselementidena kasutatavad erivärvilised neonitorud valmistatakse samuti kohapeal, neid tarnib ettevõtte kaistele reklaamitootjatele Eestis.

Nii plekksepad kui keevitajad on PR Firmareklaami väikeses tehases läbinud vajaliku koolituse. Sta²erimas käiakse ka Tampere. Saue asuvas tehases on Ojapõllu sõnul peamine oma mõttelaadi ja seeläbi töökultuuri kujundamine. "Enne eraettevõtjaks hakkamist ootasin ikka ülemuselt käske, nüüd tuleb kõik ise läbi mõelda ja siis ka ennast käsutada," muheleb Ojapõld. Kvaliteedijuhtimine Risto Ojapõllu käe all tähendab ettevõtte jaoks eelkõige ISO9001/2000 kvaliteedisertifikaadi taotlemist. Sisuliselt tähendab see kõrge ning püsiva kvaliteedi tagamist nii toodetele kui ka klientide kohtlemisele. Nende põhimõtetele on PR Firmareklaam jõudnud 10 miljoni kroonise aastakäibeni 2003. aastal.

Toodang läheb Eestisse ja ka piiri taha

PR Firmareklaam on valmistanud reklaame Eestisse, Lätisse, Leetu, Venemaale, Soome, Rootsi ja Islandisse. Ettevõtte klientideks

Raivo Ojapõld suhtleb klientidega ka Tule tänava tootmishoone montaažihallis.

on naabrid AS Paulig Baltic, Forss MW ja mitmed teisedki Saue ettevõtted. Firma suuremate klientidena võib nimetada kaubandusketi City Market, Prisma Peremarket, Tallinna Sadamat, Saku Suurhalli ja teisigi. Klientide hoidmisel peetakse vajalikuks hinna ja kvaliteedi mõistliku suhte säilitamist. Väli- ja sisereklaamide valmistamine, aga ka nende paigaldamine ning teenindamine kuuluvad ettevõtte pakutavate teenuste hulka. Firma töömehed peavad olema universaalsed. Kahe bussiga liigeldakse üle vabariigi: viiakse toodang kohale, paigaldatakse, aga ka hooldatakse valguskaste - vahetatakse elektriseadmeid, läbipõlenud lampe ja hoolitsetakse reklaamide puhtuse eest. Raivo Ojapõllu sõnul on lisaks PR Firmareklaamile Eestis veel mõned suuremad valgusreklaamiga tegelevad ettevõtted. Konkurentidega suheldakse, peetakse üksteisest lugu ja võisteldakse koha eest turul.

Juhan Hindov

Endised Harju EPTlased kohtusid 10 aastat hiljem

6. detsembril kohtusid Saue gümnaasiumis endise Harju EPT ja selle allasutuste töötajad 10 aastat pärast asutuse lõplikku likvideerimist pidulikult ja meeldivas õhkkonnas. Kokku oli tulnud 200 endisest kuni 1700 töötajast. Soovijaid oleks olnud rohkem, kui vaid ruumi jätkunuks. Kohal oli rahvast

lihttöölisest kuni tippjuhtide ja allasutuste juhtideni. Öhtut juhtis endine plaaniosakonna juhataja Priidu Kalbre. Tema sõnul oli Harju EPT kui suuretegevõtte peamine roll selles, et Saue üldse arenes linnaks. Tegemist oli mitmetahulise ja võimsa ettevõtete kompleksiga, mis pakkus unikaalseid teenuseid

ti meenutas ta Harju EPT pikaajalisi manalatele läinud tippjuhte juhatajat Heino Annust ja peainsener Karl Ollmanni, andes nende leskedele üle lillekimbud. Teine sõnavõtja oli Eesti põllumajandustehnika ja agro-tööstuskoondise üks pikaajalisi juhte Ants Laansalu. Tema peatus Eesti põllumajandustehnika süsteemil ja selle omaaegsel arendaval rollil laiemalt.

Koduloo uurimine aitab EPT rolli põlistada

Meenutuste ja tantsu vahele said kõik omavahel mälestusi jagada. Et aga Harju EPT oli Saue arengus roll, mida ei tohiks alahinnata, tekkis ürituse ettevalmistamisel mõte seda rolli jäädvustada. Nõnda kuulutas Saue Linnavalitsus koos endise Harju EPT aktiivi, Saue kodulooringi ja Harjumaa muuseumiga välja kodu-uurimis-

võistluse, mis hõlmab küll laiemat ajalugu, kuid annab ka kõigile EPTlastele võimaluse iseendaga seonduvat ajalugu jäädvustada.

Kokkutuleku õnnestumisele aitasid kaasa 15 sponsorit: Arco-AR, Valdmanni Ehitus, T-Farmid, Neomel, Autokate, Saue EPT, Sami, Saue Elekter, Erato, Endoore, LSMK, Sames, Rotosplast, Ants Allik ja Toivo Nuudi. Ürituse külalisraamatu kaudu tänatakse toetajaid ja korraldajaid ning loodetakse, et kokkutulek ei jää viimaseks. Mõned nopped: „Aitäh korraldajatele ja sponsoritele! Kohtume jälle mingite aastate pärast!“, „Fantastiline idee. Suurimad tänud organisatoritele! 10 punkti HANSU BÄNDILE!“; „EPT töötajate kokkutulek oli väga vajalik ja tore. Kõik osavõtjad on vaimustuses.“

Aili Mölder

Öhtut juhtis EPT endine plaaniosakonna juht Priidu Kalbre (vasakul), EPT ajaloo rääkis selle viimane juhataja Tõnis Laud.

Argentiinas on suvine koolivaheaeg

Tere jälle! Minu elu läheb edasi ikka siinsamas Argentiinas, palav suvepäike paistab ja kõik on väga hästi. Nüüd siis räägiks, kuidas elu siiani läinud on... Kool lõppes 7. detsembri õhtul, kus minu klass jättis selle kooliga igaveseks hüvasti, nimelt lõpetasid nemad oma viimase aasta. Tähistamine algas missaga kooli kirikus, kus võtsid sõna nii nunnad (kes juhivad kooli) kui ka õpilased ise. Mõlema kursuse tüdrukud tegid oma laulu, kiriku poolt oli selle aasta lõpetajatele palve, mida kõik kooris lugesid, armulaud ning peale paari-tunnist missat algas aktus. Direktor ja paar õpetajat meenutasid tüdrukute aastaid selles koolis, samuti pidasid kõnet kaks lõpetajat. Seejärel oli kooli, Salta ja Argentiina lippude üleandmine (mida kannavad igal aastal viimaste klasside parimad õpilased aktustel ja muudel pidulikel üritustel) ja lõpuks siis ka diplomite üleandmine. Iga õpilane sai kaela kooli medali, millel figureerib Jeesus ja

millele minu ja isegi mõne minu klassikaaslase üllatuseks on kirjutatud järgmised sõnad: "Eksõpilane, Jeesuse südame ori". Aga kuna see on ikkagi väga usklik kool ja kooli juhtideks on tegelikult nunnad, siis ei tasu vist liialt imestada.

Lõpupidu koosneb kahest osast

Ülejärgmiseks päevaks oli organiseeritud lõpupidu, mis erineb väga palju nendest nn lõpupidudest, mida Eestis kooli lõpetamise puhul peetakse. Nimelt algab kõik sellega, et ostetakse võimalikult ilus kleit, käiakse juuksurites ja ilusalongides, et võimalikult ilus ning soliinne välja näha. Peole kogunevad ainult perekonnaliikmed, istutakse laudadesse ning kui hakatakse nimeliselt kutsuma, siis hakkavad tüdrukud paari-kaupa peoruumi sisenema. Tehakse fotosid ja kui kõik on lauda istunud, pakutakse kolmekäigulist õhtusööki. Seejärel näidatakse suurelt ekraanilt videot, mis tüdrukutest mõned päevad enne lõpetamist tehti. Videofilms saab igaüks võimaluse midagi oma peredele ja sõpradele öelda. Peale video vaatamist ja emotsioone tantsitakse oma isade, vanaisade, vendade valssi ning alles peale seda tuleb disko. Seal hakkavad need-samad solidsed tüdrukud meele-

Selgituseks. Anneli Metsamaa on Saue neiu, kes õpilastevahetuse kaudu sõitis Argentiinasse õppima. Ta elab sealses peres ja käib kohalikus vaimulikus koolis. Argentiinas on praegu suvi ja koolivaheaeg. Annelil on Saue Sõnaga lepe, et ta kirjutab oma elust ja tegemistest, et kaaslinlased teaksid, kuidas maakera kuklapoolel elatakse.

tantsima ning kohtuvad oma sõpradega (kelle jaoks pidu algab südaöö, mil peost võivad osa võtta kõikide tüdrukute sõbrad ja tuttavad). Kell kuus hommikul pidu lõpeb ja siis jätavad kõik oma sõpradega hüvasti. Hakatakse valmistuma elluastumiseks, millega siin alustatakse kindlasti ülikooli mine misega. Selline näeb siis välja üks koolilõpetamine Salta ja arvatavasti ka mujal Argentiinas.

Koolivaheajal saab tutvuda Argentiinaga

Minu jaoks aga pole veel kool läbi. 7. detsembrist algas mul suvevaheaeg, mis on nüüdseks juba peaaegu läbi saamas. Suvevaheaeg kestab nagu ka Eestis kolm kuud, ehk siis siin: detsembrist märtsini. Märtsi alguses hakkab mul jälle kooli viimane aasta, kuid seekord siis õppeaasta esimene pool ja nüüd juba koos õppimise ja koolitöödega. Seni, kuni kool algab, tegelen aktiivselt mööda Argentiinat reisimisega. Nimelt on kavas külastada veebruarikuu jooksul selliseid kohti nagu Cordoba, Las Ruinas de San Ignacio - kuulsad Iguazú joad (mis asuvad nii Argentiinas kui ka Brasiilias), Humahuaca, Salta (minu kodulinn), Mendoza, Alta Montaña jpm. Külastan paljusid ilusaid kohti, mida mina pole kunagi veel oma elus näinud.

Koolis tuleb pingutada pisut vähem kui Eestis

Õpetajate suhtumine õpilastesse on erinev õpetajast. Mõned on ranged ja ei meeldi kellelegi, mõ-

ned jälle oskavad oma tunni huvitavaks teha ja selle eest neid ka armastatakse. Nii on see ju tegelikult igal pool. Kuid silma jäi üks erinev asi, nimelt õpetajad võtavad oma tööd vabalt, ei pinguta väga palju ja tunded, et sellepärast ei pea ka õpilased siin nii palju õppima. Kuid ka paar asja, mis mulle siin rohkem meeldivad kui Eesti koolis: ei anta igaks päevaks liiga palju õppida, saadakse aru, kui palju õpilased suudavad, ning see, et 75% hinnetest tuleb suulistest ettekannetest (koos jooniste ja vastavate plakatitega) ja oskusest tunnis kaasa rääkida.

Õpilaste jõukatsumusi siin eriti pole. On küll mõned olümpiaadid väljaspool kooli, kuid siiani pole ma näinud ühtegi sportlikku üritust selles koolis. Ja kuna viimasel aastal ei ole koolis kehalise kasvatusetundi, siis on minu jaoks sport selles koolis olematu. Koolil pidavat olema oma jalgpallimeeskond, kuid mina ei ole kuulnud kordagi, et nad oleksid kellegagi mänginud. Ent õpilased teevad agaralt näidendeid nii õpilaste ning õpetajate päevaks kui ka muudeks üritusteks. Õpilaste päeval ei pea keegi kooli minema, õpetajate päevaks tehakse siis hommi-kul näidend, aga õpilaste ja õpetajate rolli vahetamisest, nagu Eestis tehakse, polnud keegi kuulnud.

Praeguseks siis lõpetan ja lähen oma viimast suvevaheajakuud nautima!

**Muchos saludos a todos!
Anneli Metsamaa Argentiinast**

Anneli koos sõbrannaga koolivaheaja huvireisil ühes Argentiina looduslikult huvitavas ja kaunimas paigas lruyas.

Saue kesklinna kerkis lumelinn

Laupäeval, 7. veebruaril trotsis Saue linn koos oma parimate esindajatega viimaste päevade muutlikke ilmastikuolusid ning asus ehitama keskuse parki lumelinn. Tegevust planeeris ja korraldas Saue Linna Lastekaitse Ühing. Võrreldes Tallinnas tehtud uhke, kuid üsna kuluka ettevõtmisega tuli kogu ürituse eelarve mahutada 4000 krooni sisse, mis etteruttavalt öeldes ka õnnestus. Lumelinna ehituse alguseks olid kohale veetud lumehunnikud võrreldes esialgses ulatuses umbes poole väiksemaks. Eelnevad kaks päeva olid sujunud pingsa mõtlemise tähe all, kas ehitada või mitte ehitada. Lõpuks jäi peale siiski kindel otsus – ehitada.

Hommikul kell 10.00 alustas

vapralt seitse võistkonda: esindajad Kaitseliidust, politseist, päästeteenistusest, Saue lasteaiast, Saue Gümnaasiumist, koondvõistkond Saue Noortekeskus / Saue Lastekaitse Ühing / Saue Linnavalitsus ja noortevõistkond nimega Wild Wild West. Kõik võistkonnad jõudsid kella 15-ks õnnelikult lõpuni ja teenindusmaja ette parki oli kerkinud seitse suurt lumeskulptuuri: kõrgustesse pürgiv kass, mööda maad väänlevate kombitsatega „Euroeringas“, täpne suurendatud koopia päästeteenistuse väikesest operatiivautost, „Sõpruse sild“, avatud suuga „Kala nimega Wanda“, kilpkonn „Kilbi“ ja „Konnakulles“. Kõik kujud olid praktilise väärtusega, sest osadest sai alla lasta, osadesse aga sisse ja läbi pugeda jne.

Lumelinna rajajatele pakkus suurtest välikateldest kuuma teed ja suppi Saue Kaitseliidu kompanii, mis oli tõsiselt toeks.

Võistkonnad ületasid oma entusiasmi ja loova suhtumisega kõik ootused. Lumekujud said suured ja uhked, lapsed võtsid need kohe ka praktilisse kasutusse. Korraldajad tahavad tänada kõiki osavõtjaid ja samuti kogu ürituse toetajaid: Kaitseliidu Saue kompaniid, päästeteenistuse Keila komandot, Saue Kaubakeskust, Saue Päevakeskust, hr Olev Lemnits'at, hr Valmar Kaur'i, Saue Linna Lastekaitse Ühingu liikmeid. Selleks, et veenduda, kui mõnusad lumekujud on, tule neid ise vaatama ja proovima. Kõigile lastevanematele tahaksin aga öelda, et

lisaks kuju liumäena kasutamisele õpeta oma last hindama teiste tööd ja vaeva, samuti tegemise ilu ja osavust. Üleskutse kõigile: naudime ja hoiame neid kujusid kuni kevadine päike nad sulatab.

**Anneli Ritsing
Saue lumelinna ehituse korraldaja**

Lumelinna üks lahedamaid skulptuure oli päästeteenistuse auto.

Tark mees taskus startis Saueel

Üle paarisaja noore üle kogu Eesti kogunes 23. jaanuaril Saue Gümnaasiumisse Noorteühenduse ELO projekti „Tark mees taskus“ koolitusele. Asjakohane õppelaager fotograafi, kitarristi ja tantsija erialal korraldati 216le õpihulmusele elolasele, kes pooleteise päeva jooksul said valitud alal tüki maad targemaks väga heade õpetajate juhendamisel. Tantsuõpetaja Katrin Peegel, fotoõpetaja Rain Tirul ja kitarrioõpetaja Andres Vago tegid oma tööd laste hinnangute põhjal väga hästi ja teenisid kiidusõnu. Häid sõnu ütlesid ka õpetajad laste kohta – asjalikud ja tublid lapsed, kellest nii mõnestki võib lähitulevikus kuulda kui tuntud kitarristist, fotograafist või tantsijast. Koolituspäevade sisse mahtusid loengud, praktilised tegevused, näitustel käimine, kohtumine Mount Everesti ekspeditsioonil osalenud Raivo Plumeriga, lisaks veel Saue Gümnaasiumi ujula mõnude maitsmine, pallimäng, tants ja rendžuturniir. Viimane etteaste tuli laupäeva kesköö kitarrieriala noortelt, kes esitasid koos õpitud ansambel Terminaatori loo „Ütle miks“, mis pani õnnestunud koolituslaagri ilusa punkti.

Enamiku kooskäinute sõnul tahavad nad järgmisel aastal uuesti Sauele tulla, sest siin on ilus koolimaja, ujulas sõbralik teenindus, puhast ja mõnus olemine, lõbus, vahva ja lihtsalt cool ning leiab uusi sõpru ja vahvaid kaaslasi. Allpool toodud kirjaread olid noored kirja pannud temaatilise kodutööna enne Saue Gümnaasiumis toimunud koolitusele tulekut. Toome teieni mitmete Harjumaa elokate mõtteid.

„Mis on tants?“

Merilin : „Minu jaoks on tants armastus. Ma jumaldan lavale esinema minemist. Lähem lavale sooviga anda publikule endast 100 ja 1 protsenti. Lahkun lavalt aga tundega, et

*Tänuavaldus
Noorteühendus ELO tänab abi eest 5.-7. jaanuaril
toimunud talilaagri ja
23.-25. jaanuaril toimunud projekti
„Tark mees taskus“ erialakoolituse korraldamisel
Saue Koolihaldusasutust
Saue Gümnaasiumi
Saue Huvikeskust
Cafe Rosmarid*

*Siivi Liivik
Peakorteri juhataja*

andsin veel enam. Süda on rõõmus ja hea on olla. Tants vabastab minus energia.“ Kai ja Alice Aruküläst arvavad: „Tants laseb inimesel ennast välja elada. Muidugi ei tähenda see, et peaks end kohe hingetuks tantsima. On olemas kõikvõimalikke selle kunstiliigi väljendusvorme – jala jõnksutamistest breakini välja. Tantsides oled kui lendav lind, kes unustab kõik oma mured. Tants hoiab eemal stressi ja kõik argimured. Nii et, inimesed, tantsige.....!“ Jana ja Raili-Maria Sauelt ütlevad oma kirjatükis: „Tantsuga on hea väljendada oma tundeid. Tantsides unustad kõik muud mõtted ning keskendud ainult tantsimisele. Tantsimine on üks parimaid huvialasid.“

„Kitarristi päev“

Kairit Sauelt arvab: „Tege-likult ei kujuta ma absoluutselt ette, milline peaks tõeline päev kitarristi jaoks välja nägema.“ Mihkel Koselt kirjeldab kitarristi: „Tavaliselt ärkab ta kella ühe paiku või hiljemalt pool viis, kuna ta elab puuküttega majas ilma naise ja lasteta. Ta tunneb külma ning see on ka ainuke asi, mis teda magamise juures häirib. Ta magaks kasvõi ööni, kuid siis peab ta jälle mõnda baari või pubisse esinema minema nagu eelneval ööl. Söök kitarrist tavaliselt korra 24 tunni jooksul, kuna ülejäänud aja ta kas magab või mängib pubis, seepärast on kitarrist väga kõhna. Mitte just väga-väga, aga suhteliselt. Tavaliselt

tal raha ei ole ja ta elab üks päev korraga, nagu oleks see tema viimane.“

Kadri ja Daana Sauelt: „Tõelise kitarristi päev on tihe ning ära sisustatud igasuguste poodides käimiste ning uute harjutuste ja lugude õppimisega. Tavaliselt ärkavad muusikud suhteliselt vara, umbes üheksa ajal hommikul, nad söövad koos perega hommikusööki, käivad poodides kas teistele kitarre soovitamas või endale mõnd puuduvat asja ostmas.“

„Minu päev koosneb: ärkan, mängin näpud soojaks, söön, mängin jälle veidi, chillin sõpradega... ei midagi asjaliku. Aga ma mõtlen, et peaks jälle mingi toreda koosseisu kokku panema. Üritaks jazzi teha ja siis käia väikestes hubastes kohvikutes esinemas. Teeniks midagi ning samas oleks hinges rahu.“

„Miks see on minu lemmikpilt?“

Kristo Sauelt: „Esiteks meeldivad mulle pildi soojad ja kontrastsed värvid. Sinine taevas, pruuniks päevitunud nahk ja puud tagaplaanil. Teiseks meeldib mulle eriti selle pildi taevas. See pole lihtsalt selge ja sinine, vaid eespool on taevas tumedam ja selgem, tagapool aga heledam ja pilvisem. Mulle meeldivad pildid, mis on tehtud madalalt maapinnalt ülipoole vaadates. Nii paistab pilt nagu vaadatuna läbi sipelga või mõne muu väikese looma silmade.“

Kirke Sauelt: „Mulle on alati meeldinud pildid, kus leiab mingi mõtte või tekib tunne, nagu ma saaksin aru, mida pildil kujutletu mõtleb.“

Juunikuuks on kõigil Saueel laagris käinutel vaja teha uus kodutöö ja suvises ELO suur-laagris selgitatakse erialade parimad tundjad ning kindlasti on nende hulgas ka Saue elolasi!

Margit Ots
Koolitusprojekti juhtinud
Saue ELO klubi kuraator

Vabatahtlikkus on aktiivne inimlikkus

...see oli loeng vabatahtlikkuse missioonist, psühholoogiast ja filosoofiast. Selle seminari korraldas MTÜ Saue Naisselts klubidele, seltsidele ja organisatsioonide liikmetele. Seminar toimus sõbrapäeval, 14. veebruaril „Café Rosmaris“, kus oli loodud meeldiv õhkkond just silmas pidades seda päeva, mis ka meie maal muutub järjest populaarsemaks. Lektoriks oli psühholoog Tõnu Ots, kes oskas panna meid kaasa mõtlema, küsimustele vastama, nii et loeng jätkus rühmatööna.

Huvitavalt tõi lektor välja inimeste tüübid, kuidas need jagunevad, kui on vaja kollektiivis head ideed ellu viia: positiivsed pessimistid (ah, see kõik on jama); aktiivsed pessimistid (virisjad), positiivsed optimistid (kriitikud), aktiivsed optimistid (entusiastid). Nii mõnigi tundis ennast või oskas oma kolleegi paika panna.

Kapitalismile omast lauset „Tasuta lõunaid pole olemas“ ei saa puhta kullana võtta. Vabatahtlikkuse alusel tekib inimestel missioonitunne, vajadus kedagi aidata. Veel kuulsime hea lektori esituses eri põlvkondade omavahelisest sidemest, sponsorlusest ja metseenlusest. Selline seminar oli igati positiivselt mõjuv ja vajalik. Seminari projekti rahastas Balti–Ameerika Partnerlusprogramm.

Aino Mänd

Beebikoolist võib minna lasteaeda

Beebikool on tegutsenud lasteaia juba aastaid. Selle kohta võiks öelda, et see on lasteaia ettevõtmisrühm. Tund koosneb kahest osast: toimub õpetuslik ja mänguline osa. Õpetuslikus osas viib juhendaja Katrin Järvelepp läbi muusikalise tegevuse. Lapsevanem liigub koos lapsega muusika saatel, lauldakse koos laulukesi, kuulatakse muusikat, mängitakse kõrinatega ja tehakse palju muudki. Teises osas on laste mänguline tegevus. Selleks on olemas mitmesuguseid mänguasju: klotse, autosid, liumägi, pallid jne. Laps, käies koos emaga siin mängimas, tutvub majaga, saab sõpradeks omaealiste lastega, lapsevanematel on võimalus omavahel vestelda ja arutleda ühiseid probleeme, jagada oma rõõme ja muresid.

Vanematel avaneb võimalus oma lapse arengut jälgida ja võrrelda eakaaslastega. Koos on tähistatud ühiseid laste sünnipäevi ja rahvakalendri tähtpäevi (jõulud, emadepäev jne.) vastavalt lastevanemate soovile. Edaspidi on plaanis läbi viia koostöös linnavalitsusega ka koolitusi vanematele. Tulevikus on kavas laiendada ja täiustada veelgi beebikooli tegevust. Jälgides laste kohanemist lasteaia, võib öelda, et beebikoolist tulnud lapsed harjuvad tunduvalt kiiremini. Beebikooli vajalikkuses ja kasulikkuses oleme veendunud. Sellepärast soovime vanematel oma lastega osa võtta beebikooli tööst. **Tunnid toimuvad esmaspäeviti kell 15.30 kuni 16.30 kuni aastased lapsed, 16.30 üle aastased lapsed.**

Meeldiva kohtumiseni lasteaia!

Anne Teetamm
Midrimaa juhataja

Kitarrioõpetaja Andres Vago oskas nii imehästi teadmisi edasi anda, et igauks lastest mõnules kitarris käes hoides.

**Head sauelased!
Olete oodatud**

Eesti Vabariigi 86. aastapäeva kontsert-aktusele,

mis toimub Saue Gümnaasiumi aulas
esmaspäeval, **23. veebruaril 2004 algusega kell 18.00.**

Saue poistekoori esinemisele ja linna teenetemärkide üleandmisele
järgneb **Ellerheina tütarlastekoori** kontsert.

Ero Liivik, Saue Linnavolikogu esimees
Jaan Moks, Saue linnapea

Head sauelased!

Saue kirikus toimub **24.veebruaril kell 13.00**

Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud
kontsert-jumalateenistus,
millest võtavad osa Saue linna Jaan Moks ja
Saue volikogu esimees Ero Liivik.

Pärast jumalateenistust toimub pärja asetamine
vabadusvõitlejate mälestusmärgi juures.

Kaitseliidu Saue kompanii pidulik jalutuskäik Saue linnas

(Ladva tn – Pärnasalu tn – Tule tn – Kuuseheki tn – Ladva tn)
toimub **24. veebruaril kell 13.00**

Saue Vabakiriku saalis, aadressil Tammetõru 2a,
etendub **21.veebruaril kell 17.00**

**Merle Karusoo lavalugu
“Eestisse sündinud”**

**Osatäitjateks on 5 Haiba lastekodu last
ja Eesti Humanitaarinstituudi teatriõppe tudengid.**

Lugu räägib lastekodulastest ja nende suhetest maailmaga
Etendus on tasuta.

Kohapeal on võimalik toetada Haiba lastekodu lapsi.

Naistepäevapidu *Seelikuküttidega!*

5. märtsil kell 19.00 Saue kooli saalis.

Line-tants Kaie Segeri juhendamisel

Tulge üksi või kaaslasega, lustida saavad kõik!

Piletid (50 krooni) müügil Saue Huvikeskuses

E – N 16.00 – 18.00.

Pileteid saab tellida: Sirje Luberg tel 52 34 339

Lehte Kilp tel 53 437 433

SAUE PÄEVAKESKUSE TÕÕPLAAN

Märts 2004

ÜRITUSED

1. märts 11 – 15 Marati pesu ja trikootaazi müük
2. märts 15.00 Ruth Alevi näituse “Mina ja loodus” avamine
Saue Valla Kultuurikeskuses
10. märts 15.00 Vabadusvõitlejate koosolek
17. märts 16.00 Talvised ägedad haigused. Lektor dr Silvi Mänd
26. märts 16.00 Seltsing Tammetõru
29. märts 15.30 Eetika: inimesed ja suhtumised. Lektor U.Seermaa

**SAUE JÕUSAAL
avatud**

E, K, R, L 10.00-22.00

T, N 16.00-22.00

P 10.00-16.00

Info tel: 670 9770

www.treening.ee

Võtame müüki kortereid,
maju, krunte Saue.
**NB! KONSULTATSIOONID
TASUTA!**

E-R 10.00-17.00

Telefon 6 700 055,

52 91109

e-mail nommest@online.ee
Tallinn-Nõmme, Raudtee 52/
Jaama 14, III korrus.

TREPID, UKSED, AKNAD

(materjalide valik väga lai)
**KÕIK TÖÖD KIIRESTI JA
KORRALIKULT**

Valmistame ka vanas stiilis
mööblit

Küsi hinda faksil 67 122 61

Info telefonil 56 64 55 64
kell 8.00 – 20.00

**Samas vajatakse kiiresti
maalrit**

Keila Puidukoda
Asume Harju KEKi
territooriumil

SAUE PUIDU OÜ

(Kesa 20, Saue)

müüb saematerjali,

valmistab välis- ja

sisevoodrilauda

ja põrandalauda

ka tellija materjalist.

E-R 8.00-16.30

Info telefonil 6 709 183 või

50 50 194

**Saue Linnavalitsus
teatab**

**Saue linna Kadaka linnaosa üldplaneeringu avalik väljapanek
toimub 1. märtsist kuni 29. märtsini 2004 Saue Linnavalitsuse (Tule
tn 7) esimese korruse fuajees E-N kella 8-17 ja R kella 8-14.**

Kadaka linnaosa üldplaneeringuga hõlmata ala piirneb idast Tule
tänavaga äärsete äri-tootmisettevõtete, lõunast Tule tänavaga, läänest
Vana-Keila maanteega ning põhjast kaitsealuse tammiku ning Saue
gümnaasiumi territooriumiga. Planeeritava ala suurus ca 22 ha.

Üldplaneeringuga on muudetud praegune puhkeotstarbeline maa
valdavalt väikeelamute maaks, territooriumi lõunaosas ärimaaks,
kaitsehaljastuse maa säilib nii, nagu oli varasemas üldplaneeringus
määratud.

**Kadaka linnaosa üldplaneeringu väljapaneku tulemuste arutelu
toimub 29. märtsil 2004 kell 18.00 Saue Gümnaasiumi aulas
(Nurmesalu tn 9).**

Neljapäeval 4. märtsil k.a kell 17.00 toimub linnavalitsuse 3. korruse
saalis **Kasesalu ja Tule tänavaga vahelise ala detailplaneeringu
lähtesisukohtade ja eskiislahenduse arutelu.**

Alale on tellitud detailplaneeringu Saue Linnavalitsus ja tegemist on
territooriumiga, mis planeeritakse elanike spordirajatiste tarbeks.

MURRU VANGLA

Pakume tööd:

Valvurile – vahetustega töö

(24 tundi töö ja 3 ööpäeva vaba)

Pakume soodustusi:

- soodustransport töökohta ja tagasi,
- olemas söökla
- väljaõpe asutuse poolt

Nõuded soovijatele:

- Vanus kuni 56.a.
- Eesti keele valdamine välisvalvuritel algtasemel
sisevalvuril kesktasemel,
- Keskarhidus
- EV kodanik

Kontakttelefonid: 672 9320, 672 9292, 672 9210

Saue Autokool korraldab

Saue Gümnaasiumis

B kategooria

AUTOJUHIKURSUSE

Algusega **29.veebr. 2004.a.**

Registreerimine kursusele ja
info 50 27 993

Vahetada 2-toaline korter

Sauel

3 toalise vastu Sauel +

kompenatsioon.

Tel 5124543

Avaldame kaastunnet Linda
Viidasele

Kalli ema ja venna

surma puhul.

Inger, Koit, Tõnu, Tanel

Südamlik kaastunne

Linda Viidasele

kalli ema

surma puhul

Ama, Elgi, Asta ja Elgi

Saue Sõna

Väljaandja:

Saue Linnavalitsus,

Tule 7, Saue 76505

Telefon: 679 0175,

faks 679 0193

www.saue.ee

e-mail: juhan@saue.ee

Kujundus ja trükk:

AS Spin Press

Tiraaž 1500